

UTLYSNING

Utredning om risikoforhold i den norske fiskeflåten relatert til åpenhetsloven

FHF utlyser inntil 0,7 mill. NOK for å utrede risikoforhold i leverandørkjeden på bransjenivå.

Søkere kan være universitets- og høyskolesektoren, forskningsinstitutter, forskningsmiljøer, konsulentselskap og bedrifter i sjømatnæringen.

FHFs *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* skal følges ved utarbeidelse av søknad (se vedlegg 2).

Søknader skal sendes til: Post@fhf.no

Søknader merkes med saksnummer 23/00243

Tidsplan

29.09.2023: Åpen utlysning offentliggjøres

15.11.2023: Frist for innlevering av søknad innen kl. 14:00

Desember: tilbakemelding til søkere om resultat av evaluering

Behov for ytterligere presiseringer i fasen med utarbeidelse av søknad kan tas opp med FHF. Hvis det blir behov for endringer i utlysningsteksten, vil dette bli lagt ut på www.fhf.no (samme som denne utlysningen), men ingen endringer vil bli gjort etter **01.11.2023 kl. 12:00**. Søkere er selv ansvarlige for å følge med om det legges ut slike endringer.

Problemstilling

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022, og stiller en rekke konkrete krav til større virksomheter om håndtering av arbeidsforhold og menneskerettigheter i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Mange i sjømatnæringa omfattes av lovens definisjon av større virksomheter og er dermed underlagt lovens forpliktelser. Også virksomheter som ikke omfattes av loven må være forberedt på å svare krav til aktsomhetsvurderinger fordi dette vil forventes av deres kunder. Det skal blant annet publiseres en årlig redegjørelse, signert av virksomhetens styre, om hvordan det arbeides med disse forhold. Avgrensing av hva plikten konkret innebærer baseres i stor grad på forholdsmessighet, dette både med tanke på virksomhetens størrelse og risikosituasjonen. Det påligger imidlertid et absolutt krav om å gjøre aktsomhetsvurderinger.

Virksomhetene skal utføre aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Med aktsomhetsvurderinger menes å:

1. forankre ansvarlighet i styret og i virksomhetens retningslinjer
2. kartlegge og vurdere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som virksomheten enten har forårsaket eller bidratt til, eller som er direkte knyttet til virksomhetens forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere
3. iverksette egnede tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser basert på virksomhetens prioriteringer og vurderinger etter punkt 2
4. følge med på gjennomføring og resultater av tiltak etter punkt 3e. kommunisere med berørte interessenter og rettighetshavere om hvordan negative konsekvenser er håndtert etter punkt 3 og 4

5. sørge for eller samarbeide om gjenoppretting og erstatning der dette er påkrevd.

Aktsomhetsvurderingene skal utføres regelmessig og stå i forhold til virksomhetens størrelse, virksomhetens art, konteksten virksomheten finner sted innenfor, og alvorlighetsgraden av og sannsynligheten for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Deler av dette vil være vanskelig og lite hensiktsmessig å gjennomføre for den enkelte bedrift. Derfor foreslås det å gjennomføre en overordnet vurdering av typiske risikoforhold i leverandørkjeden på bransjenivå. Denne kunnskapen vil den enkelte bedrift kunne henvise til i sin årlige redegjørelse. I EU er det i ferd med å bli vedtatt en tilsvarende lov, den vil også inneholde krav til aktsomhetsvurderinger på klima- og miljøområdet. I både den norske og europeiske loven er det visse krav til størrelsen på de bedrifter som er omfattet.

Formålet med utredningen er å gi rederiene et første verktøy for å oppfylle kravene i den norske åpenhetsloven. Dette er en start på et arbeid, som vil bli en kontinuerlig forbedringsprosess for næringen. Arbeidet vil bygge på OECDs veileder for ansvarlig næringsliv, og vil i prinsippet gå helt tilbake til råvareuttaket i leverandørkjeden, der risikovurdering tilsier dette.

Målsetting

Gjennomføre en overordnet vurdering av typiske risikoforhold i leverandørkjeden på bransjenivå.

1. Gi en overordnet beskrivelse av risikobildet for bransjen – egen virksomhet.
2. Gi en overordnet beskrivelse av risikobildet for bransjen –leverandørkjeden:
 - a. Fangstredskap og agn
 - b. Emballasje
 - c. Elektronikk og annet teknisk utstyr på brua
3. Gi en beskrivelse av beste praksis for en fiskereeder(i) mht åpenhetsloven.

Avgrensninger og særskilte føringer

- Utredningen må omfatte hele den norske fiskeflåten selv om det kun er deler av flåten som direkte omfattes av loven. Dette fordi mindre virksomheter kan bli møtt med de samme kravene fra sine kunder dersom kunden er omfattet av loven.
- Det tas sikte på å iverksette ett prosjekt
- Prosjektet bør gjennomføres i løp av 6mnd. med mindre spesielle faglige grunner tilsier en lengre prosjektperiode, som må begrunnes.
- Føringer for prosjektbeskrivelsen/prosjektplanen (som ikke nevnes i avsnitt under, eller er viktig å understreke med ekstra tyngde), om det er særlig fokus på rask nyttiggjørelse for næringen eller tydelig forankring i eksisterende kunnskap og synliggjøring av synergier med pågående aktiviteter/prosjekt.
- Andre formalkrav til søknaden (utover det som omtales i avsnitt under).

Generelle forutsetninger

Det forutsettes for alle søknader at det gis en grundig beskrivelse av bakgrunn for prosjektet, inkludert eksisterende kunnskapsgrunnlag og hvordan prosjektet samspiller med eller er koordinert opp mot tilgrensende prosjekter der en eller flere av prosjektpartnerne deltar.

Nytteverdi for næringen tillegges vesentlig vekt, og må være realistisk beskrevet i søknaden. Så langt som det er mulig skal også avgrensning og koordinering opp mot andre prosjekter beskrives.

Beskrivelse av gjennomføringsplanen skal være tilstrekkelig detaljert, med tydelig inndeling i fornuftige arbeidspakker og beskrivelse av hypoteser, metodikk og statistikk.

Det skal i prosjektbeskrivelsen vises til vurdering og håndtering av risiko knyttet til gjennomføring av prosjektet.

- Det skal ikke leveres inn *Prosjektskjema for FHF* som det henvises til i *Retningslinjene for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt*, da dette utarbeides i ettertid for prosjekt som eventuelt blir innvilget

Organisering

Oppdragsgiver er FHF som vil følge opp de enkelte prosjektene med en prosjektansvarlig fagsjef (FHF-ansvarlig).

Utførende prosjektgruppe: Den som tildeles prosjektet/oppdraget organiserer team for gjennomføring av arbeidet. Arbeidet i prosjektgruppen ledes av prosjektleder (CV for prosjektleder legges ved søknaden). Prosjektleder og planlagt team opplyses om i prosjektbeskrivelsen. Eventuelt innleide ressurser og annet formalisert samarbeid skal beskrives detaljert og dokumenteres med avtaler.

Referansegruppe: FHF vil oppnevne en referansegruppe bestående av personer som representerer næringen og har relevant kompetanse i forhold til det enkelte prosjektets målsettinger. *Mandat for referansegrupper i prosjekter finansiert av FHF* finnes som vedlegg 3. FHF-ansvarlig er ikke medlem, men skal delta i referansegruppens møter. Prosjektleder skal lede referansegruppe-møtene, og andre fra prosjektgruppen kan delta når det er hensiktsmessig. Det bør avholdes minst ett årlig fysisk møte i referansegruppen i tillegg til digitale møter ved behov, spesielt i forbindelse med viktige milepæler eller veivalg i prosjektet. Det skal avholdes fysisk møte før prosjektslutt for gjennomgang av sluttleveranser og sluttrapport, før disse er å betrakte som endelige. Husk å budsjettere med kostnader til referansegruppemøter i prosjektbeskrivelsen.

Samarbeid med andre aktører: Dersom det er beskrevet samarbeid med bedrifter eller andre som bidrar faglig eller finansielt, må det legges ved signert intensjonsavtaler for det.

Leveranser

Mulige leveranser fra prosjektet er listet opp i pkt. 6 i *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* (vedlegg 2).

Vitenskapelige artikler, fagrapporter, presentasjoner, populærformidling osv. skal være åpne leveranser som skal legges ut på FHF's nettside om prosjektet, i tillegg til åpen publisering i regi av tilsagnsmottager/FoU-institusjon. Faglig sluttrapport til FHF skal innholdsmessig være i henhold til FHF's *Retningslinjer for sluttrapportering*. Det oppfordres til å tenke kreativt om leveranseformer for å bidra til at kunnskap fra prosjektet så raskt som mulig kan tas aktivt i bruk i næringen.

Kvalitetssikring

FoU-institusjonen må sikre at arbeidet er gjenstand for tilfredsstillende kvalitetssikring, hvordan dette utføres skal beskrives i prosjektbeskrivelsen.

Kriterier for vurdering av søknader:

Prosjektsøknader gis en vurdering etter følgende 8 kriterier (med vektning i parentes):

1. Prosjektforslagets relevans til utlysningen og målet med arbeidet (1,0)
2. Forskningskvalitet, inkludert metodevalg og statistikk (0,8)
3. Budsjett og økonomisk ramme for arbeidet (0,5)
4. Gjennomføringsevne: prosjektorganisering, plan for håndtering av risiko, faglige forutsetninger (0,7)
5. Formidlingsplan for å sikre størst mulig næringsnytte (0,5)
6. Tilknytning til andre relevante aktiviteter/prosjekter (0,3)
7. Søknadens vurderbarhet og dokumentkvalitet (0,3)
8. Næringsnytte (0,8)

Søknaden må være så komplett at det kan foretas en evaluering basert på kriteriene ovenfor. Prosjektbeskrivelsen skal ikke overskride 10 sider ekskl. vedlegg som kan betraktes som tilleggsopplysninger.

FHF forbeholder seg retten til å:

- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke er i tråd med målsettingen for utlysningen
- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke oppfyller formelle krav i utlysningen og FHF's retningslinjer for prosjektbeskrivelser
- Be om avklaringer før og under evalueringen
- Avlyse konkurransen eller endre de(n) økonomiske rammen(e) for tilskudd dersom det foreligger saklig grunn, for eksempel ved bortfall av forventet/budsjettet inntekt eller andre forhold som ikke gjør det mulig å yte det planlagte tilskudd innenfor vedtatte investeringsrammer.
- Foreta ny utlysning
- Forespørre søkere om å samarbeide om prosjektgjennomføringen hvis det er viktig for den totale prosjektkvaliteten.
- Bruke ekstern kompetanse ved evaluering av prosjektbeskrivelser.

Behandling av søknader

- Søknaden gjennomgås av FHF for å avklare om de er i tråd med målsettingen for utlysningen og oppfyller de formelle krav som er satt
- Prosjektbeskrivelsene rangeres av FHF basert på score på evalueringskriteriene.
- En innstilling lages og besluttes av FHF ut fra en totalvurdering av kriteriene.
- Søkere som besluttes tildelt støtte, kontaktes. Forutsetninger for tilsagn presenteres og valgt(e) miljø(er) får en frist til å akseptere/avslå å delta i videre løp.
NB! Tilsagn gis ikke på dette stadiet.
- FHF gir tilsagn til valgt(e) søker(e).
FHF's gjeldende Standardvilkår på tilsagnstidspunktet vil legges til grunn (Vedlegg 1)
- Etter at endelig beslutning om tildeling av prosjekt er tatt, vil alle søkere bli varslet om utfall.

Vedlegg

1. FHF's standardvilkår
2. Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt
3. Mandat for referansegrupper i FHF

Dokumentene finnes her: [prosjektdokumenter](#)